

ปัจจัยมบทของการทุจริตคอร์รัปชัน

พลเอก ดร. กิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐ

การทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐเป็นปัญหาที่มีความสำคัญและเป็นปัญหาใหญ่ในหลายประเทศ สำหรับประเทศไทยก็เช่นเดียวกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการเป็นปัญหาสังคม ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เป็นปัญหาที่บั่นทอนการพัฒนาประเทศและเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความเจริญในสังคมและความผาสุกแก่ประชาชนมาเป็นระยะเวลายาวนาน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันสังคมไทยมีความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ มากขึ้น แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง มีรูปแบบการทุจริตที่เปลี่ยนแปลงและแตกต่างไปจากอดีตมากขึ้น ขยายตัวออกไปในวงกว้าง และมีลักษณะที่ซับซ้อนมากขึ้น

สำหรับหลักการของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นทุกภาคของสังคม จึงมีการระบุว่าด้วยหลักธรรมาภิบาล มี 6 ประการ ดังนี้

1) หลักนิติธรรม หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มีความเป็นธรรม และความยุติธรรม โดยมีหลักอันเป็นสาระสำคัญ คือ แบ่งแยกอำนาจ คุ่มครองสิทธิและเสรีภาพ หลักความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายตุลาการและฝ่ายปกครอง เป็นอิสระของผู้พิพากษา หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ

2) หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริม เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ จริงใจ แต่ต้องปลอดการทุจริต ทำผิดวินัย และวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ

3) หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจ และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน ด้านระบบงาน และการเปิดเผยของระบบงาน นอกจากนั้นการใช้สิทธิเพื่อได้รับข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของภาครัฐมีกฎหมายรองรับสิทธิของประชาชนดังกล่าวไว้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์การขอข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐ การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการอุทธรณ์ คำสั่งกรณีหน่วยงานรัฐไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

4) หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้โอกาสบุคลากร จะต้องให้ข้อมูลได้ เปิดรับความคิดเห็นของประชาชน สามารถปรึกษาหารือ ร่วมการวางแผนร่วมกัน ร่วมปฏิบัติ และสามารถควบคุมโดยประชาชน

5) หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ จะต้องมีความรับผิดชอบชัดเจน ในองค์กรมีความรู้สึกร่วมกัน ไม่ปล่อยให้อัน "อู่งาน" วางแผนสำรองไว้ และยกย่องผู้ที่ทำงานดี

6) หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด จะต้องบริหารจัดการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และความสามารถในการแข่งขัน

จากข้อมูลหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ที่กล่าวมานั้น ทำให้ผู้เขียนเห็นถึงประโยชน์กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเพื่อให้เกิดขึ้นทุกภาคของสังคมจึงได้เป็นหนึ่งในจำนวนร้อยละที่เข้าร่วมก่อตั้งเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน (คปต.) เมื่อปลายปี พ.ศ. 2543 ตามมติของที่ประชุมเครือข่ายประชาสังคมไทย ซึ่งมีจุดหมายร่วมกันในการผนึกกำลังของประชาชนเพื่อช่วยกันเฝ้าระวังและแก้ปัญหาการทุจริตในวงราชการ ซึ่งเป็นปัญหาวิกฤตของชาติ ต่อมาจึงมีการเปิดตัวอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2544 ณ ศูนย์ประชุมไบเทค บางนา

ในช่วงเวลาต่อมาได้มีพระราชดำรัสรับสั่งแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการในโอกาสเข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณ เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ไว้ด้วยพระบรมราโชวาทดังต่อไปนี้ “ถ้าทุจริต แม้แต่ชนิดเดียวก็ขอแข่งให้มีอันเป็นไป พุดอย่างนี้หยาบคาย แต่ว่าต้องให้มีอันเป็นไป แต่ถ้าไม่ทุจริต สุจริตและมีความตั้งใจ มุ่งมั่นสร้างความเจริญ ก็ขอต่ออายุให้ถึง 100 ปี ใครมีอายุมากอยู่แล้วก็ขอให้แข็งแรง ความสุจริตจะทำให้ประเทศไทยรอดพ้นอันตราย ภายใน 10 ปี เมืองไทยน่าจะเจริญ ข้อสำคัญ ต้องยึดความสุจริตให้สำเร็จและไม่ทุจริตเสียเอง ” จากพระราชดำรัสดังกล่าวผู้เขียนจึงได้คิดริเริ่มก่อตั้ง ภาคีเครือข่ายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของชาติ (ภตช.) เป็นองค์กรภาคประชาชนที่มารวมตัวกันด้วยจิตอาสาเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เปิดตัวองค์กร ภาคีเครือข่ายเมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2554 ที่สโมสรกองทัพบก สีเสาดเทเวศ

อย่างไรก็ตามผู้เขียนยังพบว่าประเทศไทยยังติดอันดับประเทศที่มีการคอร์รัปชันสูงในอันดับต้นๆ ของโลก จากดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 102 จาก 177 ประเทศทั่วโลก ซึ่งร่วงลงจากปี พ.ศ. 2555 ที่ประเทศไทยเคยได้อันดับที่ 88 จาก 176 ประเทศทั่วโลก และในภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 5 จาก 10 ประเทศอาเซียน ซึ่งได้ทำการเรียงอันดับคะแนนสูงไปต่ำ คือ ประเทศสิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ทำให้ส่งผลต่อหนี้สาธารณะสูงถึง 5,466,046.61 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 45.75 ของจีดีพี เป็นผลสำรวจล่าสุดเมื่อสิ้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2557 จากสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง ยังพบอีกว่าผลจากหนี้สาธารณะจะไปกระทบต่อหนี้ครัวเรือนของไทย จากผลการวิจัยของธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่าสูงถึง 83% ของจีดีพี เป็นผลให้กระทบโดยตรงต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ เพราะภาระหนี้ที่เพิ่มขึ้นจะทำให้การบริโภคของครัวเรือนขยายตัวได้น้อยลง

ซึ่งยังสอดคล้องกับผลสำรวจดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันไทย ของศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ผลสำรวจเดือนธันวาคม พ.ศ. 2557 พบผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจกับภาครัฐ

จะต้องจ่ายเงินเพิ่มพิเศษ แก่ข้าราชการและนักการเมืองที่ทุจริต คิดเป็นร้อยละ 25-35 ของงบประมาณ ซึ่งหากต้องจ่ายเงินได้ไต่ะมาก จะกระทบต่อจีดีพีของประเทศลดลงร้อยละ 2.8-3.6 หลังจากนั้นในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2557 ดัชนีครั้งนี้สูงสุดในรอบ 5 ปี เพราะทุกภาคส่วนมีความรู้สึกดีขึ้นว่าทหารปราบปรามคอร์รัปชันอย่างจริงจัง ทำให้คนที่คิดจะคอร์รัปชันไม่กล้า และเรียกเก็บเงินได้ไต่ะลดลง โดยเงินคอร์รัปชันที่ผู้ประกอบการต้องจ่ายลดลงเหลือเพียงร้อยละ 15-25 เท่ากับเงินในการคอร์รัปชันลดลงถึง 100,000 ล้านบาท ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เศรษฐกิจไทยเติบโตได้ถึงร้อยละ 0.5-0.7 ดังนั้น คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) น่าจะใช้โอกาสนี้ขับเคลื่อนการแก้ปัญหาคอร์รัปชันต่อไปเนื่องจากเขาจริงแก้ปัญหาคอร์รัปชัน ทำให้การคอร์รัปชันลดลง แต่ในอนาคต ไม่น่าว่าสถานการณ์คอร์รัปชันในไทยจะยังดีต่อเนื่องเช่นนี้หรือไม่

จากข้อมูลดังกล่าวเห็นได้ว่าปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาที่หยั่งรากฝังลึกอย่างยาวนานในสังคมของไทย ไม่ต่างกับโรคภัยที่คอยกัดกร่อนและบ่อนทำลายประเทศ ซึ่งนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น แต่สิ่งที่แย่ไปกว่านั้น คือการที่คนไทยมองว่าเรื่องการคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติธรรมดาของสังคม และสามารถยอมรับได้ จึงถึงเวลาแล้วที่ทุกภาคส่วนจะต้องช่วยกันกระตุ้นและจุดประกายให้คนในสังคมตระหนักว่า การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันเป็นหน้าที่ของทุกคนที่อยู่ในพื้นแผ่นดินไทยเพื่อร่วมใจแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจัง

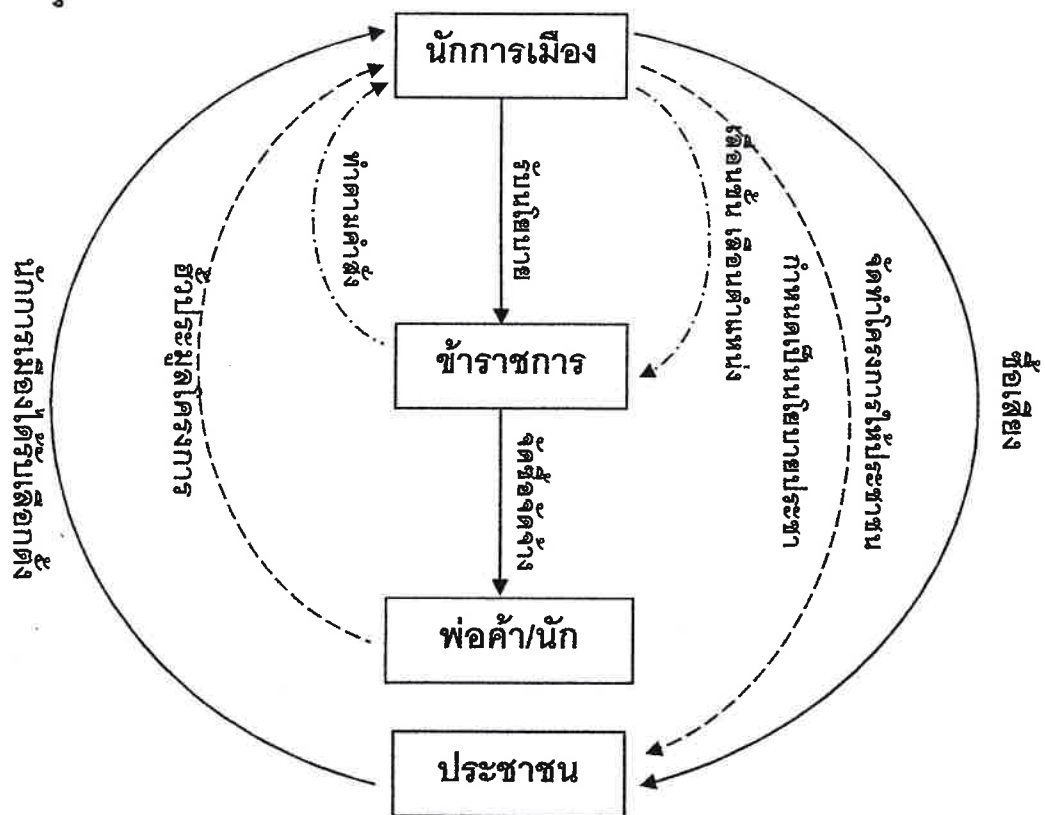
ดังนั้นทางผู้เขียนได้ทำการศึกษาวิจัยบทสรุปของการทุจริตคอร์รัปชันอย่างจริงจังเพื่อเป็นองค์ความรู้ที่สามารถเข้าใจได้ง่ายและปฏิบัติได้จริง นอกจากนั้นแล้วยังนำหลักการดังกล่าวไปต่อยอดทั้งในงานวิจัยหรือเป็นส่วนหนึ่งในองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชน สำหรับปัจจุณบทของการทุจริตคอร์รัปชันที่ได้ทำการศึกษาวิจัยในระดับดุชฎิบัณฑิตหลักสูตรปริญญาดุชฎิบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการพัฒนา แขนงวิชาการพัฒนาลังคมบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และประสบการณ์กว่า 10 ปี ได้นำมาซึ่งการก่อเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ 4 โมเดล ดังนี้

1. องค์ความรู้ใหม่ทางด้านสาเหตุการทุจริตในวงราชการไทย สรุปได้ว่าเกิดจากการทุจริต 4 ฝ่ายคือนักการเมือง ข้าราชการ พ่อค่านักธุรกิจ และประชาชน ทำให้เกิดครบวงจรระบบการทุจริตทั้งหมดที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อนำมาปรับสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ของสาเหตุการทุจริตในวงราชการไทย อย่างไรก็ตามจากภาพที่แสดงในภาพ 1 แสดงให้เห็นว่าสาเหตุการทุจริตสามารถแก้ไขปัญหาคได้โดยการตัดระบบวงจรใดวงจรหนึ่งให้ขาดจากการทุจริตก็จะส่งผลกับระบบหรือฝ่ายอื่นๆที่เหลือตามไปด้วย

2. องค์ความรู้ใหม่ทางด้านแนวทางการแก้ปัญหาการทุจริตในวงราชการไทย สรุปได้ว่าเมื่อใดที่ผู้นำประเทศประกาศการต่อต้านการทุจริตในวงราชการไทยถือเป็นวาระแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาล

อย่างจริงจัง ถ้ารัฐมนตรีกระทรวงใดไม่ปฏิบัติจะมีโทษขั้นเด็ดขาด และจะทำให้เห็นเป็นแบบอย่างเมื่อนำมาปรับสามารถสร้างเป็นระบบการแก้ปัญหาการทุจริตในวงราชการไทย ดังแสดงในภาพ 2

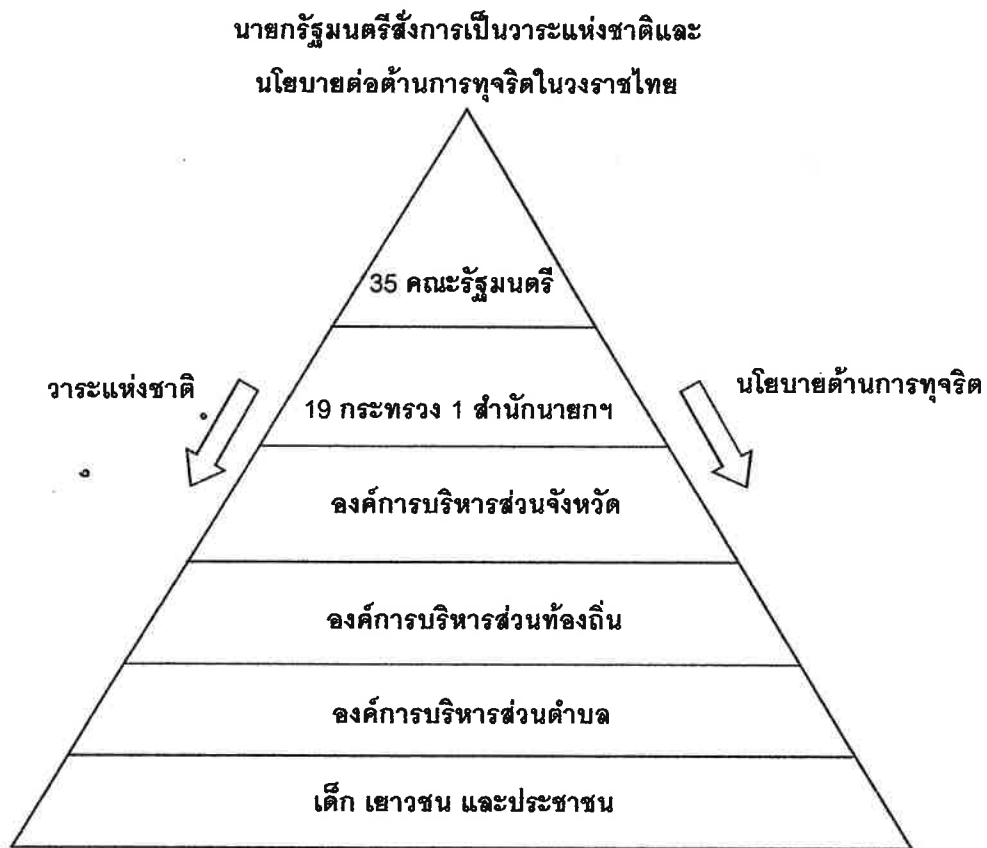
3. องค์ความรู้ใหม่ทางด้านแนวทางการป้องกันการทุจริตในวงราชการไทย จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพสามารถสรุปได้ว่าแนวทางป้องกันการทุจริตในวงราชการไทยโดยจัดให้สร้างภูมิคุ้มกันด้วยวิถีเศรษฐกิจพอเพียง มีศีล สมาธิเพื่อก่อเกิดปัญญา จะส่งผลต่อการมีสติในการระงับการทุจริตเพราะเป็นบารมี ข้าราชการและเจ้าหน้าที่กล้าที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดจากการทุจริต ไม่ละเว้นแม้แต่ ผู้อุปถัมภ์ คนใกล้ชิด บิดามารดา และผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้รัฐบาลควรสนับสนุนการศึกษาเพื่อฝึกอบรม เศรษฐกิจพอเพียง และควบคุมสื่อที่ทำลายประเทศ สามารถสร้างเป็นระบบแนวทางการป้องกันการทุจริตในวงราชการไทย ดังแสดงในภาพ 3

ภาพ 1 องค์ความรู้เรื่องระบบสาเหตุการทุจริตในวงราชการไทย

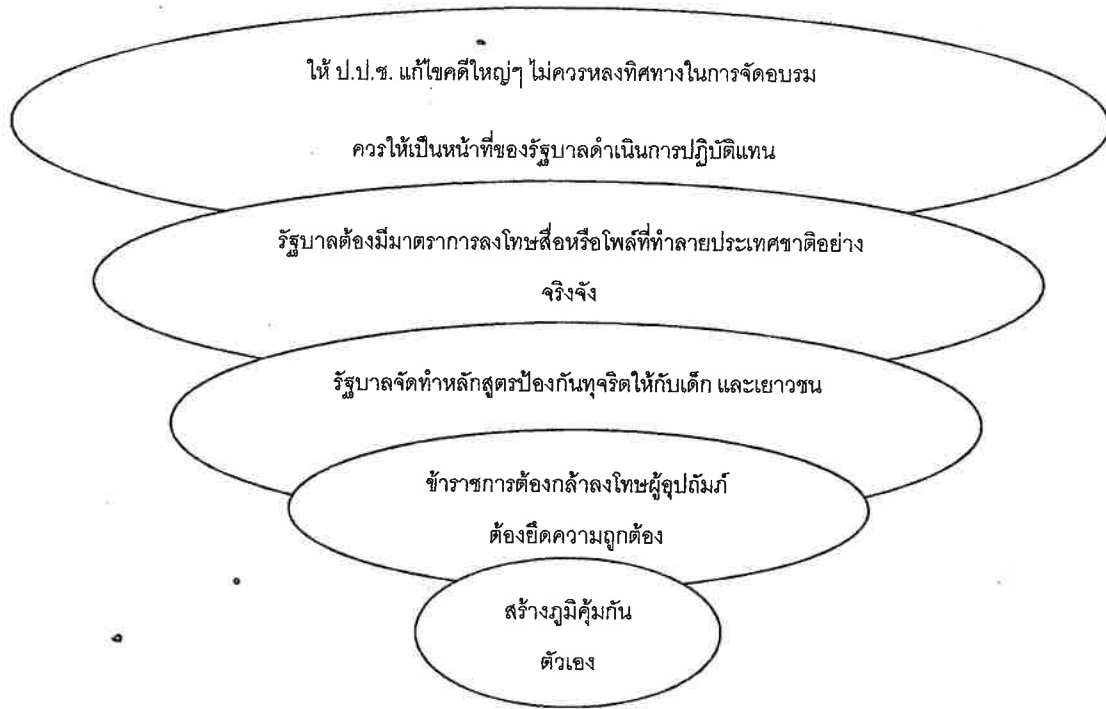
4. แนวทางการปราบปรามกันการทุจริตในวงราชการไทยได้จัดตั้งสื่อโซเชียลมีเดีย (Social media) ขององค์กร "ภาคีเครือข่ายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของชาติ" แนวใหม่ทั่วทั้งประเทศไทยเพื่อทำให้การส่งข้อมูลติดตามการทุจริตของข้าราชการและนักการเมืองเริ่มขึ้นโดยผ่านทางระบบทวิตเตอร์ ไลน์ และเฟสบุ๊ก

เนื่องจากได้รับข่าวสารที่รวดเร็วๆมากที่สุด โดยมีประชาชนทั่วทั้งประเทศเป็นผู้เฝ้าระวังและติดตาม
ดังแสดงในภาพ

ภาพ 2 องค์ความรู้เรื่องระบบแนวทางการแก้ปัญหาการทุจริตในวงราชการไทย

ปัจจุบันบทของการทุจริตคอร์รัปชันนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นประสบการณ์และการทำงานเรื่องการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันมาอย่างยาวนานของผู้วิจัยที่เล็งเห็นถึงประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก ถ้าวันนี้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนไม่ยอมทำอะไร ปัญหาที่จะเกิดขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อประเทศถึงขั้นการล่มสลาย อย่างไรก็ตามทางผู้วิจัยขอให้ทุกท่านได้ตระหนักถึงการทุจริตเมื่อทุกคนปฏิเสธการทุจริตปัญหาที่จะแก้ไขเหล่านั้นก็จะไม่มีอีกต่อไป และจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และอื่นๆ ที่ดีก็จะตามมาสู่ประชาชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืน

ภาพ 3 องค์ความรู้ระบบการป้องกันการทุจริตในวงราชการไทย

ภาพ 4 องค์ความรู้แนวทางการปราบปรามการทุจริตในวงราชการไทย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในหน่วยงานราชการ อย่างจริงจัง ทั้งในรูปแบบของการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และส่งเสริมการประยุกต์ใช้ในทุก ระดับ (องค์กร และบุคคล) เพื่อให้ภาครัฐ สามารถนำเอาหลักการดังกล่าว มาประยุกต์ใช้ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับสภาพพื้นที่

2. ควรปรับปรุงโครงสร้างแรงจูงใจทั้งในรูปของผลประโยชน์และการลงโทษให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น อันได้แก่ การปรับปรุงเงินเดือน สวัสดิการ และงบประมาณเพื่อใช้ในการควรให้เพียงพอต่อการทำงานที่เป็นจริง และการนำผู้กระทำความผิดจากการทุจริตมาลงโทษและเพิ่มบทลงโทษให้มากขึ้น เพื่อให้เห็นเป็นแบบอย่างและทำให้เกิดผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการทำให้แนวคิดที่ว่า "การทุจริตให้ผลไม่คุ้มค่า" เป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้น

3. ควรพิจารณาปรับปรุงและแก้ไขกฎระเบียบต่างๆ ที่มีได้สะท้อนความเป็นจริงหรือไม่สามารถปฏิบัติได้จริง รวมทั้งการลดความยุ่งยากที่เกิดจากกฎระเบียบเหล่านี้ เพื่อให้โอกาสในการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการลดลง ทั้งนี้การพิจารณาปรับปรุงและแก้ไขกฎระเบียบต่างๆ จะต้องอยู่ในกรอบที่สังคมโดยรวมยอมรับได้ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างหรือการประมูลงาน ให้ทำผ่านเว็บไซต์ เพื่อทำให้เกิดความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เป็นต้น

4. ควรจัดทำเอกสารเผยแพร่ โดยการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์การทุจริตต่อประชาชน จะต้องชัดเจน และเผยแพร่ไปสู่ทุกภาคส่วนของสังคม โดยจัดพิมพ์เผยแพร่ให้มีจำนวนมาก เพื่อแจกจ่ายให้กับสถาบันการศึกษา ห้างสมุดทั่วไป และภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สื่อมวลชน หน่วยงานรัฐทุกแห่ง ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น นอกจากนั้นควรเผยแพร่เป็นประจำทุกปี ตลอดจนจนเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สาธารณชนได้รับรู้ข้อมูลความรู้ที่เป็นจริง และได้เข้าใจถึงสถานการณ์ปัญหาการทุจริตในปัจจุบันที่เกิดขึ้น เพื่อตระหนักถึงความสำคัญในการเข้ามามีบทบาทพร้อมกันในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการไทย

5. ควรปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองพยานควรแก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า "พยาน" ให้ครอบคลุมถึง "ผู้แจ้งเบาะแส" อย่างชัดเจน รวมถึงคำว่า "ปลอดภัย" ต้องขยายความให้เข้าใจได้ว่าสามารถให้ความปลอดภัยถึงเมื่อใด และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 แก้ไขมาตรา 85 ให้เป็นหลักทั่วไปว่า คณะกรรมการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสามารถพิจารณาเรื่องร้องเรียนที่เป็นบัตรสนเท่ห์ได้เสมอ ส่วนจะมีมูลหรือไม่เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการเสาะหาข้อเท็จจริง

6. ควรมีการจัดตั้ง "กองทุนเพื่อความโปร่งใส" เป็นองค์กรมหาชน โดยให้มีการกำหนดเป็นระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายของสำนักงานงบประมาณ เพื่อให้มีการจัดเตรียมงบประมาณไว้ในจำนวนที่แน่นอน (อาทิ ร้อยละ 1) จากโครงการขนาดใหญ่ของรัฐที่มีมูลค่าโครงการมากกว่า 100 ล้านบาทขึ้นไปทุก

โครงการ เพื่อนำมาใช้สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างความโปร่งใสของโครงการต่างๆ ควรทำงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสร้างหลักสูตร ให้นักเรียนหรือผู้เรียนเกิดจิตสำนึกตระหนัก ปฏิบัติ และเห็นผลลัพธ์ของการทุจริตในวงราชการไทย นอกจากนี้ควรให้สื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมให้เห็นเกี่ยวกับความถูกต้องตามกฎหมาย เป็นต้น โดยทั้งหมดนี้อยู่บนฐานของข้อค้นพบจากการวิจัยเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(ป.ป.ช.) ควรสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริงเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของ ปปช. มาจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชนก่อให้เกิดการยอมรับ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อให้ประชาชนมีความตระหนักถึงการทุจริตรวมทั้งสามารถพัฒนาตัวเอง/กลุ่ม/ชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

2. การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกกฎหมายถือเป็นความสำคัญเนื่องจากกฎหมายเกี่ยวกับคดีทุจริตต่อหน้าที่ราชการมีผลกระทบต่อประชาชน และประเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งหากให้โอกาสภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการผลักดันกฎหมายดังเช่นการออกกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ให้โอกาสภาคประชาชนในการวิจารณ์ร่างแล้วก็จะทำให้เกิดความยุติธรรมในกระบวนการซึ่งต้องมีการตราขึ้นเป็นพระราชบัญญัติบังคับใช้ ดังที่เคยกล่าวไว้ว่าในคดีความผิดเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมถึงข้าราชการการเมืองด้วย และการขอความเห็นชอบร่างกฎหมายก็ต้องผ่านสภาซึ่งก็จะมีบรรดานักการเมืองเป็นผู้พิจารณา ดังนั้นหากกฎหมายดังกล่าวเมื่อบังคับใช้แล้วอาจมีผลกระทบต่อบรรดานักการเมืองหรือพวกพ้องตน

3. สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญมากต่อการสร้างกระแสการต่อต้านการทุจริตจึงควรที่จะได้มีการศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนให้ตระหนักถึงการมีภาระร่วมกันในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่มีอยู่อย่างกว้างขวาง เพื่อให้มีความสำคัญต่อความสำเร็จของ ปปช. ทั้งในด้านการส่งเสริมให้ทุนและนำผลการวิจัยมาใช้ในทางปฏิบัติ

4. พัฒนาระบบติดตามและประเมินการบริหารและการปฏิบัติงานรวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ราชการประจำปีโดยการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมต่อเจ้าหน้าที่ที่อุทิศตนในการทำงานเพื่อองค์กรและประชาชนรวมทั้งการสนองนโยบายรัฐอย่างแท้จริง รวมทั้งควรให้มีมาตรการควบคุมกันเองภายในองค์กรไม่ว่าจะเป็นระดับบนหรือ

ระดับล่างเพื่อให้เกิดการควานอำนาจซึ่งกันและกัน ซึ่งจะเป็นการตรวจสอบซึ่งกันและกัน และการควานอำนาจซึ่งกันและกันนี้จะมีผลทำให้ผู้ที่มีอำนาจไม่กล้าที่จะใช้อำนาจเกิดขอบเขต

5. ควรที่จะได้มีการตรวจสอบข้าราชการที่พยายามสร้างอิทธิพลในพื้นที่ โดยการตรวจสอบกันเองของข้าราชการภายในองค์กร และจากการตรวจสอบจากภาคเอกชนและประชาชนแล้วดำเนินการอย่างเด็ดขาดกับข้าราชการเหล่านี้ เพราะถือว่าข้าราชการพวกนี้เป็นเหยื่อขององค์กร ควรจะมีการโยกย้ายออกนอกพื้นที่และห้ามย้ายกลับเข้ามา หรือมาตรการอื่นที่เห็นว่าสามารถปราบปรามได้ผล

อ้างอิง

ไชยวัฒน์ คำชู ประทุมพร วัชรเสถียร กุลลดา เกษบุญชู และ ศุภมิตร ปิติพัฒน์. (2545). ธรรมาภิบาล.

พิมพ์ครั้งที่ 1, สำนักพิมพ์น้ำฝน. กรุงเทพฯ.

ณภัทร เตโช และคณะ. (ม.ป.ป.). แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในส่วนราชการไทย.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และตรัยลดา ธรรมอดิศัย. จริยธรรมกับราชการไทย. วารสารนักบริหาร 27, 3 (ก.ค.-ก.ย. 2550) 32-35.

วิภาส ทองสุทธิ. (2551). การบริหารจัดการที่ดี. กรุงเทพฯ: อินทภาษ.

ศุภชัย ยาวะประภาษ และคณะ. (2544). รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการ "คอร์รัปชันและการซื้อขาย

ตำแหน่งในทัศนะข้าราชการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. พี. เอ. ลีฟวิง. สำนักงาน ก.พ.

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. (2557). สถานะหนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนมกราคม 2557. ข่าวกระทรวงการคลัง. ฉบับที่ 13/2557: 11-40.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2551). ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต. กรุงเทพฯ.

เอกสารและข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์

จรี วิจิตรวาทการ. (2557). ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. 2555. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน, 2557, จาก <http://www.transparency-thailand.org/thai/>

ไทยรัฐออนไลน์. (2557, 17 ตุลาคม). ธปท. ระบุหนี้ครัวเรือนพุ่ง 83% ของจีดีพี หวั่นจุด ศก.ไทย. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน, 2557, จาก <http://www.thairath.co.th/content/457447>.

ธนวรรณ พลวิชัย. (2557, 26 มิถุนายน). ดัชนีคอร์รัปชันไทยปรับตัวดีสุดในรอบ5ปี. มติชนออนไลน์.

สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2557, จาก

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1403773333

ภาคีเครือข่ายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของชาติ(กตช). (ม.ป.ป.).สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์, 2555, จาก

<http://www.anti-corruptionnetwork.com/history.html>

เสาวณีย์ ไทยรุ่งโรจน์. (2557, 10 มีนาคม). โพลชี้ปัญหาคอร์รัปชันในไทยอยู่ในขั้นรุนแรง. กรุงเทพธุรกิจ

ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน, 2557, จาก [http://tdri.or.th/seminars/corruption-index-](http://tdri.or.th/seminars/corruption-index-seminar)

[seminar.](http://tdri.or.th/seminars/corruption-index-seminar)